

Hotărârea CNCD privind discriminarea persoanelor care aparțin religiei Bahá'í

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

HOTĂRÂREA din 2 octombrie 2007

Dosar nr. 366/2007

Petiția nr. 6.858/02.07.2007

Petent: Adunarea Spirituală Națională a Bahá'ílor din România

Reclamat: Ministerul Educației, Cercetării și Tineretului, Centrul Național pentru Curriculum și Evaluare în Învățământul Preuniversitar

Obiect: încălcarea dreptului la demnitate a persoanelor care aparțin religiei Bahá'í

I. Numele și domiciliul părților

I.1. Numele și domiciliul petentului

I.1.1. Adunarea Spirituală Națională a Bahá'ílor din România.

I.2. Numele și sediul reclamaților

I.2.1. Ministerul Educației, Cercetării și Tineretului.

I.2.2. Centrul Național pentru Curriculum și Evaluare în Învățământul Preuniversitar.

II. Obiectul sesizării

Petentul, prin Petiția nr. 6.858/02.07.2007, arată că prin textele publicate în manualul Religie – Cultul ortodox pentru clasa a XI-a s-a încălcat dreptul la demnitate a persoanelor care aparțin bisericii Bahá'í.

III. Descrierea presupusei fapte de discriminare

Petentul consideră că prin includerea religiei Bahá'í la secte care fac prozelitism și prin modul de descriere al sectelor prozelite, manualul Religie – Cultul ortodox pentru clasa a XI-a a încălcat dreptul la demnitate a persoanelor care aparțin de acest cult.

IV. Procedura de citare

Părțile au fost citate pentru data de 24 iulie 2007, la cererea petentului (adresa înregistrată la Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării – în continuare CNCD – cu nr. 7988 din 7 august 2007) citarea s-a repetat pentru data de 18 septembrie 2007.

La audierea din 24 iulie 2007 părțile nu s-au prezentat. La audierea din 18 septembrie 2007 s-a prezentat petentul prin reprezentant (dl R.B.).

La dosar au fost depuse puncte de vedere prin adresa nr. 17239 din 23 iulie 2007 a Ministerului Educației, Cercetării și Tineretului, Direcția Juridic și Contencios, semnată de director M.L.L. (înregistrată la CNCD cu nr. 7561 din 23 iulie 2007 și cu nr. 7793 din 31 iulie 2007), Adresa nr. 1203A din 10 septembrie 2007 a Centrului Național pentru Curriculum și Evaluare în Învățământul Preuniversitar, semnată de director general S.C.M. (înregistrată la CNCD cu nr. 9618 din 12 septembrie 2007), adresa nr. 17896 din 14 septembrie 2007 a Ministerului Educației, Cercetării și Tineretului, Direcția Juridic și Contencios, semnată de director Maria Luiza Luca (înregistrată la CNCD cu nr. 9884 din 14 septembrie 2007 și cu nr. 10161 din 19 septembrie 2007).

Procedura de citare a fost legal îndeplinită.

V. Susținerile părților

Petentul arată că manualul Religie – Cultul ortodox pentru clasa a XI-a, ediția 2006, publicat de editura Corint (avizat favorabil prin Ordinul ministrului Educației și Cercetării nr. 4446 din 19 iunie 2006), include Adunarea Spirituală Națională a Bahá'ílor din România la secte care fac prozelitism, descrise în general ca fiind fie de origine protestantă sau neo-protestantă, fie cu elemente ezoterice de origine asiatică, care sunt „unelte ale Satanei sau porți ale iadului”, practică un „prozelitism insistent”, reprezintă „pericol pentru societate”, este un „fenomen combătut în societate”, adoptă „mijloace nedemne de evanghelie”, fiind o „grupare sectară interzisă în Occident”, cu misiune înșelătoare și „afectează familia și comunitatea bisericii”, folosește metode de „îndoctrinare, mituire, șantaj, exploatare a sărăciei, fanatism”. În cadrul Capitolului 7, Secțiunea „Acțiunea sectelor”, elaborată de Georgian Păunoiu, asistent doctorand la Facultatea de Teologie Ortodoxă, este prezentată și o imagine a mausoleului lui Báb din Haifa, Israel, lăcaș sfânt pentru cultul Bahá'í.

Aceste informații sunt considerate false, discriminatorii și ofensatoare față de religia Bahá'í. Față de cele afirmate în manual, petentul arată că religia Bahá'í este larg recunoscută la nivel internațional cu o vastă apreciere în cadrul structurilor Uniunii Europene, acreditată ca organizație neguvernamentală cu statut consultativ în cadrul structurilor Organizației Națiunilor Unite încă din anul 1948; este considerată și încadrată de legislația română ca asociație religioasă, legal înregistrată.

Potentul, prin petiția trimisă la mai multe instituții, solicită: retragerea manualului în cauză; editarea celei de-a doua ediții cu o erată în care să se precizeze eroarea din ediția precedentă; programarea unei ore de curs pentru elevii clasei a XI-a (an școlar 2007-2008) în cadrul căreia aceștia să fie informați în mod corect cu privire la religia Bahá'í; publicarea în ziarele de circulație națională a unor articole cu o informare corectă despre religia Bahá'í și o mențiune cu privire la recunoașterea de către Ministerul Culturii și Cultelor a religiei Bahá'í.

Ministerul Educației, Cercetării și Tineretului, Direcția Juridic și Contencios, prin Adresa nr. 17239/23.07.2007, arată că în luna februarie 2007, Consiliul Național pentru Evaluarea și Difuzarea Manualelor a primit prin redirecționare de la Ministerul Educației și Cercetării Adresa nr. 15426, prin care autorii manualului solicitau modificarea conținutului lecției de la paginile 90-91, pentru edițiile următoare. „Motivul

care a stat la baza acestei solicitări îl constituie riscul pe care poate să-l producă în rândul elevilor eroarea de conținut a acelei lecții”. Editura Corint, de asemenea la sesizarea autorilor, a modificat conținutul manualului și „a înaintat către CNEDM un exemplar modificat, specificându-se în adresa de însoțire că aceasta va fi forma finală a viitoarelor ediții a manualului”. În opinia Ministerului, „având în vedere cele menționate mai sus considerăm că problema a fost soluționată”.

Centrul Național pentru Curriculum și Evaluare în Învățământul Preuniversitar, prin Adresa nr. 1203A din 10 septembrie 2007 arată că „s-a dispus retragerea de la comercializare și de la folosirea în activitatea didactică a manualului de religie pentru clasa a IX-a (cultul ortodox) tipărit de Editura Corint în anul 2006, care, la paginile 90-91, conține elemente neconforme cu realitatea”; „respectivul manual a fost revizuit și retipărit în forma prezentată în anexă”; programa școlară nu conține niciun fel de referiri la religia Bahá’í și nu permite introducerea acestei teme. Menționează că autorii manualului „își exprimă părerea de rău pentru regretabila eroare strecurată în tratarea respectivei teme”.

VI. Motivele de fapt și de drept

În fapt, Colegiul Director reține că manualul invocat, editat în 2006, sub titlul „Libertate religioasă și prozelitism”, definește religia Bahá’í ca fiind sectă prozelită: „Este un motiv în plus pentru ca, fără false menajamente, și în România să se prezinte realist lucrurile în ceea ce privește răul generat de prozelitismul sectelor. Paradoxal, există câteva grupări sectare interzise în Occident, dar care în România desfășoară acțiuni prozelitiste în deplină libertate. Deși în România nu au statut de cult, ci sunt numite fie organizații religioase (Martorii lui Iehova), fie asociații sau fundații religioase (Baha’i, mormoni), aceste mișcări aplică strategii prozelitiste”.

În drept, Colegiul Director reține următoarele:

Constituția României, prin art. 16 alin. (1), garantează dreptul la egalitate: „Cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări”. Potrivit Constituției României, art. 20 alin. (1), „dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile cetățenilor vor fi interpretate și aplicate în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care România este parte”.

Convenția europeană a drepturilor omului, art. 14 prevede: „Exercitarea drepturilor și libertăților recunoscute de prezenta convenție trebuie să fie asigurată fără nicio deosebire bazată, în special, pe sex, rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională și socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau orice altă situație”.

Protocolul nr. 12 la Convenția europeană a drepturilor omului, art. 1 prevede interzicerea generală a discriminării:

„Exercitarea oricărui drept prevăzut de lege trebuie să fie asigurată fără nicio discriminare bazată, în special, pe sex, pe rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau oricare altă situație”.

O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, la art. 2 alin. (1) stabilește: „Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice”.

Conform art. 2 alin. (4) din O.G. nr. 137/2000, republicată: „Orice comportament activ ori pasiv care, prin efectele pe care le generează, favorizează sau defavorizează nejustificat ori supune unui tratament injust sau degradant o persoană, un grup de persoane sau o comunitate față de alte persoane, grupuri de persoane sau comunități atrage răspunderea contravențională conform prezentei ordonanțe, dacă nu intră sub incidența legii penale”.

Articolul 15 O.G. nr. 137/2000, republicată, garantează dreptul la demnitate personală, stabilind: „Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, dacă fapta nu intră sub incidența legii penale, orice comportament manifestat în public, având caracter de propagandă naționalist-șovină, de instigare la ură rasială sau națională, ori acel comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității sau crearea unei atmosfere intimidante, ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare, îndreptat împotriva unei persoane, unui grup de persoane sau unei comunități și legat de apartenența acesteia/acestuia la o rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau categorie defavorizată, ori de convingerile, sexul sau orientarea sexuală a acestuia/acesteia”.

Prin urmare, Colegiul Director constată că modul de prezentare a religiei Bahá'í în manualul Religie – Cultul ortodox pentru clasa a XI-a, ediția 2006, publicat de editura Corint (avizat favorabil prin Ordinul ministrului educației și cercetării nr. 4446 din 19 iunie 2006), reprezintă o încălcare a dreptului la demnitate a comunității Bahá'í, creând o atmosferă ostilă față de ea.

Colegiul Director constată, totodată, și faptul că Ministerul Educației, Cercetării și Tineretului, la solicitarea autorilor, recunoscând erorile și riscul pe care poate să-l producă în rândul elevilor, a început procedura de schimbare a manualului Religie – Cultul ortodox pentru clasa a XI-a.

Față de acest aspect, se ia act de faptul că autorii manualului au solicitat modificarea conținutului lecției de la paginile 90-91, pentru edițiile următoare iar Editura Corint a modificat conținutul materialului în cauză. De asemenea, astfel cum precizează Centrul Național pentru Curriculum și Evaluare în Învățământul Preuniversitar, „s-a dispus retragerea de la comercializare și de la folosirea în activitatea didactică a manualului de religie pentru clasa a IX-a (cultul ortodox) tipărit de Editura Corint în anul 2006, care, la paginile 90-91, conține elemente neconforme cu realitatea”; și „respectivul manual a fost revizuit și retipărit”.

Subsecvent acestor constatări, în ceea ce privește retragerea manualului, Colegiul Director este de opinie că înlăturarea consecințelor discriminatorii produse prin efectul publicării s-a realizat.

Colegiul Director a analizat doar acele solicitări ale petentului care intră în atribuția instituției. Părțile pot soluționa celelalte solicitări pe cale amiabilă (CNCD poate avea și rol de mediator conform art. 19 alin. (1) din O.G. nr. 137/2000, republicată) sau prin instanță (conform art. 27 din O.G. nr. 137/2000, republicată).

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu unanimitate de voturi exprimate de membrii prezenți la ședință

COLEGIUL DIRECTOR

HOTĂRĂȘTE:

1. Ministerul Educației, Cercetării și Tineretului și Centrul Național pentru Curriculum și Evaluare în Învățământul Preuniversitar, prin avizarea manualului Religie – Cultul ortodox pentru clasa a XI-a, ediția 2006, publicat de editura Corint, au încălcat dreptul la demnitate al comunității de religie Bahá'í, conform art. 15 al O.G. nr. 137/2000, republicată;

2. Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării va monitoriza modul de retragere din circuit al manualului, conform prevederilor art. 19 alin. (1) pct. d) al O.G. nr. 137/2000, republicată.

3. O copie a prezentei hotărâri se va comunica părților.

VI. Modalitatea de plată a amenzii: —

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată în termenul legal potrivit O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.

Membrii Colegiului Director prezenți la ședință

Membru: Dezideriu GERGELY

Membru: István HALLER

Membru: Dragoș Tiberiu NIȚĂ

Membru: AnaMaria PANFILE

Membru: Roxana Paula TRUINEA

Membru: Ana Monica VASILE

Data redactării: 3 octombrie 2007.

Notă: Hotărârile emise de Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, potrivit O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ, constituie de drept titlu executoriu.